

Yttrande

Dnr 2017-135

22 november 2017

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av Statens energimyndighets och Naturvårdsverkets rapport om kommunal tillstyrkan av vindkraft

M2017/01633

SAMMANFATTNING

Energimyndigheten och Naturvårdsverket har på regeringens uppdrag analyserat hur planerings- och tillståndsprocessen vid etablering av vindkraft utvecklats. Uppdragets mål har varit att underlätta tillståndsprocessen och göra den mer rättssäker. Syftet har varit att analysera hur bestämmelsen om kommunal tillstyrkan, 16 kap 4 paragrafen, i miljöbalken fungerat sedan den infördes 2009. I detta har även ingått att analysera om myndigheternas vägledning om kommunal tillstyrkan¹ bidragit i tillräcklig grad till att underlätta och effektivisera tillståndsprocessen. I uppdraget har också ingått att vid behov föreslå ytterligare åtgärder för att underlätta tillståndsprocessen. Myndigheterna föreslår att bestämmelsen om kommunal tillstyrkan tas bort. Det är den åtgärd som anses bäst uppfylla uppdragets mål.

- Konjunkturinstitutet har inga detaljerade synpunkter på rapportens analys av planerings- och tillståndsprocessen vid etablering av vindkraft, eller av förslag till åtgärder för att underlätta och effektivisera denna process.
- Konjunkturinstitutet finner dock att presentationen av den samhällsekonomiska analysen är knapphändig.

PLANERINGS- OCH TILLSTÅNDSPROCESSEN

Konjunkturinstitutet har mot bakgrund av sin verksamhet och sitt huvudsakliga kompetensområde inga detaljerade synpunkter på Energimyndighetens och Naturvårdsverkets förslag på åtgärder för att underlätta och effektivisera planerings- och tillståndsprocessen vid etablering av vindkraft. I rapportens analys bedöms åtgärderna utifrån fyra huvudkriterier. De ska; underlätta tillståndsprocessen vid etablering av vindkraft; bidra till en mer rättssäker process; beakta kommunernas planmonopol samt; vara juridiskt och praktiskt genomförbara.

SAMHÄLLSEKONOMISK KONSEKVENSANALYS

Energimyndigheten och Naturvårdsverket presenterar i rapporten en översikt över olika alternativa åtgärder för att underlätta tillståndsprocessen och göra den mer rättssäker. Myndigheterna bedömer att ”Upphäv bestämmelsen om kommunal tillstyrkan” (MB 16:4) och

¹ Energimyndigheten (2015), ”Vägledning om kommunal tillstyrkan vid tillståndsprövning av vindkraftverk, ER 2015:05.

”Tidig kommunal tillstyrkan” är de åtgärder som i störst utsträckning bidrar till detta. Det är dessa två åtgärder som är föremål för den samhällsekonomiska konsekvensanalysen.

Syftet med den samhällsekonomiska konsekvensanalysen är enligt Energimyndigheten och Naturvårdsverket att ”... ta fram bra beslutsunderlag som visar hur samhället kan välja mellan olika alternativ så att resurser används på ett sätt som ger mest nytta för samhället (s 51)”. Konsekvensanalysen är emellertid kvalitativ, eftersom det enligt myndigheterna inte har varit möjligt att kvantifiera konsekvenserna (s. 51). Konjunkturinstitutet anser att det därmed är tveksamt att det är säkerställt att det slutgiltiga förslag som myndigheterna lägger fram, att upphäva bestämmelsen om kommunal tillstyrkan av vindkraft (MB 16:4), ger mest nytta för samhället.

Konjunkturinstitutet håller med Energimyndigheten och Naturvårdsverket om att det framförallt är ekonomiska styrmedel, marknadsläget och teknikutveckling som styr utbyggnaden av vindkraft. Enligt de två myndigheterna kommer därför inte förslaget Upphäv MB 16:4 att påverka utbyggnadstakten i någon större utsträckning, och att det därmed inte heller förväntas ha direkta konsekvenser för miljön, sysselsättning, andra näringar etc (s 54).

I rapporten poängteras att det inte behöver framgå vilka skäl en kommun har för att tillstyrka eller inte tillstyrka en vindkraftsetablering. Vilka aspekter som kommunerna väger in är upp till dem själva. Det finns därför en risk att utbyggnaden av vindkraft inte sker på platser som är optimala för samhället, och att utbyggnaden då inte sker samhällsekonomiskt kostnadseffektivt (s 20). Konjunkturinstitutet upplever det dock som att det inte framgår tydligt av konsekvensanalysen hur myndigheternas förslag Upphäv MB 16:4 bedöms påverka placeringen av framtida utbyggnad av vindkraft, och vilka de samhällsekonomiska konsekvenserna blir.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Per-Olov Marklund

Urban Hansson Brusewitz

Per-Olov Marklund